

®

ביתנו

תכנון
ישראל בעמק הסיליקון

דיגיטל שיק
אפשרויות חדשות בעיצוב

108

ספטמבר - אוקטובר 2009

48.00 ש"ח כולל מע"מ

תערוכות בוגרים
דור חדש של מעצבים

ישראל

בעמק הסיליקון

מאת: מיה אור

צילום: Dave Edwards Photography

הבית שתכננה מרי שגיא-מידן בפאלו אלטון, קליפורניה, הוא סוג של נציגות ישראלית בעמק הסיליקון. מרבית האלמנטים ששולבו בו נרכשו או יוצרו בארץ, ובכלל זה גרם מדרגות פיסולי שהיה האלמנט סביבו נרקם התכנון, והמאמץ שהיה כרוך בשינועו אל מעבר לאוקיינוס התברר ככדאי

תכנון: מרי שגיא-מידן

פרויקט: בית פרטי

בעמוד ימין: החזית הקדמית -שילוב של פלדה, זכוכית, וחיפוי סטוקו לבן. בתוך הקווים הנקיים משתלבים שני גגות מקושתים למחצה (אחד המקרה חלל פנים גבוה במיוחד, ואחד המסוכך על מבוטת הכניסה), אשר העמדתם בכיוונים הפוכים מייצרת עניין. שורות צמחייה המלוות את שביל הכניסה בסידור מוקפד ומשוות מראה "מאורגן".

בתמונות: החזית האחורית - קווים נקיים ופתיחות מרבית אל החוץ וישרות אל המדשאה. אלמנט מעניין ברחבת הישיבה שבמרפסת הדק- ספסל בנוי בתצורת האות ר' משתלב כחלק מהמעקה הבנוי.

הפרוגרמה שקדמה לתכנון נועדה לענות על צרכי משפחה, אשר מטבע הדברים במקום מגוריה הנוכחי בארה"ב מרבה לארח קרובים המגיעים לביקורים תכופים מהארץ, ובתוך כך הגדירה, למעשה, שני מבנים: בית "ראשי" שהינו ביתה, בית קטן יותר לאורחים, וכן גינה רחבת ידיים שתעניק מענה הולם לאירוח ותהווה גם מקום משחק נוח לילדים הקטנים יחסית. המגרש הצר והארוך, שמשתרע על 1250 מ"ר עם חזית של 15 מ', הולם יפה את המטרה: העמדת הבית הראשי ששטחו 335 מ"ר נקבעה בחלקו הקדמי, והבית הקטן, ששטחו 120 מ"ר, בקצהו. בשני הבתים תוכננו רחבות דק, המרחב המשתרעת ביניהם יועד לגינה, ובקצה המגרש, מאחורי הבית הקטן, תוכננה גם רחבת כדורסל מרוצפת לילדים.

הבית נבנה בבניה קלה המשלבת פלדה, זכוכית וחיפוי סטוקו לבן, והוא מאופיין בקווים נקיים-ישרים וגגות מתכת שטוחים, להוציא גג מקושת למחצה המקרה את חלל המדרגות שגובהו מתנשא ל-8.5 מטרים. הד צורני לקו המקושת מהווה גג מתכת המסוכך על רחבת הכניסה שתוכנן בצורניות זהה אך בכיוון הפוך, כשהדיאלוג ביניהם יוצק עניין שונה ומפתיע למרקם הבנוי. בכלל המעטפת נפער פתחים גדולים (מסגרות אלומיניום מט אפור כהה) המשמרים קשר הדוק עם שטחי החוץ ומעניקים גישה ישירה אליהם מאזורים שונים.

"בעצם, עוד לפני שהיה קונספט לבית, היו המדרגות", מספרת **מרי שגיא-מידן** על הבית שתכננה בפאלו אלטו, בעמק הסיליקון בקליפורניה "ראיתי מול עיני גרם מדרגות שניצב על רקע קיר מסך עם ציר שנראה כמו פסל, וסביב האימג' הזה גובש התכנון כולו".

מאחורי גרם המדרגות, שאכן מתגלה כגולת כותרתו של התכנון, כמו גם מאחורי הבית כולו, מסתתרים סיפור ישראלי ובתוך כך גם לוגסטיקה מורכבת, שכן מרבית האלמנטים ששולבו בו נרכשו או יוצרו בארץ, בוצעו בשלט רחוק ונשלחו לארה"ב. שגיא מידן: "מסתבר שדווקא בבנייה המודרנית, היכולות והאיכויות שיש בארץ עולות על אלה שבארה"ב, ולתכנן בית מודרני-עכשווי באיזור עמק הסיליקון שמתאפיין בארכיטקטורה שמרנית לא היה פשוט כל כך. כך, למשל, קשה היה למצוא בעל מקצוע שיוכל לייצר את המדרגות המפוסלות. היו שהציעו לייצר את הציר המרכזי מעץ, אחרים נקבו במחירים אסטרונומיים וגם אז הסבירו שייאלצו לשנות את העיצוב על מנת שאפשר יהיה לבנותו. בסופו של דבר הוחלט לייצר בארץ ולהוביל כלאחר כבוד דרך הים לעמק הסיליקון. בדיעבד זה היה יומרני להביא פריט כל כך מסוכך הדורש דיוק של מילמטרים (בפאלו אלטו הפרש הגבהים בין מדרגה למדרגה חייב להיות קטן מ-9 מ"מ, כך שאפשרות המשחק היתה מצומצמת מאוד) וגם נאלצנו להמתין עם יציקת הגג עד שהגיע, אבל למזלנו לא היו טעויות".

חלל הפנים וגרם המדרגות הפיסולי שנחשף מיד עם הכניסה. ציר הפלדה המסיבי שוקל 2 טון, ואל מהלכו המתעקל מעוגנת קונסטרוקציית המתכת של המדרגות המחופות עץ אלון מולכן, במיקומו בחלל הכניסה הגבוה (8.5 מ') מסמן גרם המדרגות הדומיננטי את חלוקת הפנים - חלל סלון בצדו האחד, ואזורים ציבוריים נוספים בצדו השני, ותאורה שהותקנה מעליו ולמרגלותיו מעצימה את הנוף הדרמטי של נוכחותו. ייצור וביצוע גרם המדרגות: עתאי אהרונסון.

שגיא-מידן: "היו שהציעו לייצר את
הציר המרכזי של גרם המדרגות מעץ,
אחרים נקבו במחירים אסטרונומיים
וגם אז הסבירו שייאלצו לשנות את
העיצוב על מנת שאפשר יהיה לבנותו.
בסופו של דבר הוחלט לייצרו בארץ"

ותלויה באוויר- אלמנט המודגש במיוחד ערב, כשתאורה "נשפכת" כלפי מעלה משני צידיו. קיר הזכוכית של פינת האוכל הינו, למעשה, דלתות הזזה הפונות לרחבה מרוצפת, אשר ריצופה באבן ג'אט אפורה המשמשת לריצוף החלל כולו, יוצרת תחושת המשכיות בין שני האזורים.

סוף המעבר הוא האזור בו מתנהלים, למעשה, חיי המשפחה מרבית היום. מימינו ממוקמים מטבח, פינת אוכל משפחתית, חדר כביסה וחדר עבודה היכול לשמש כחדר שינה, ומשמאלו חדר משפחה גדול. חלל רחב ידיים זה, המכיל פונקציות משותפות לכולם, דוגמת פינת מחשב וטלוויזיה, הוא מרכז החיים של הבית, וריצוף עץ אלון מולכן ששולב בו במקום האבן של שאר האזורים מקנה לו חמימות נעימה המדגישה את מהותו. במהלך היום חוזר אליו אור רב דרך קיר מסך ופתחי יציאה לגינה, ובשעות הערב "נכנס לפעולה" מסך גדול ההופך אותו לחדר קולנוע. הקשר עם החוץ נשמר גם כאן, עם פתחי יציאה גדולים לדק עץ המאכלס בשטחו פינת ישיבה/אירוח ואלמנט מעניין שתוכנן ייעודית עבורו - ספסל מרחף בתצורת האות ר' (צלע אחת 5 מ' וצלע שנייה 3 מ') שמשמש גם כחלק מהמעקה המקיף אותו.

במעלה המדרגות משתרע חללה המשותף של הקומה העליונה המשקיף מטה לסלון דרך מעקה זכוכית, וממנו נמשך מעבר רחב המוביל אל חדרי שינה הממוקמים לאורכו: שני חדרי ילדים החולקים חדר רחצה משותף, חדר ילדים נוסף עם חדר רחצה צמוד, ויחידת הורים רחבת ידיים המתהדרת במרפסת צמודה שמשיפה אל החצר האחורית וחותרת את חללו.

שביל כניסה ארוך המשלב מדרגות מעץ סידאר ובטון חשוף ומלווה בשורות-שורות של צמחייה המשוות לו חזות מסודרת ומוקפדת, מוביל אל רחבת מבואה חיצונית ואל דלת כניסה מנירוסטה שפתחים אופקיים מזכוכית חלבית פעורים לצידה. גרם המדרגות המדובר נגלה במלוא הדרו מיד עם פתיחתה, כשהוא ניצב במרכז חלל כפול שטוף אור, וחזותו המרשימה מלמדת כי המאמץ שהיה כרוך בייצורו, הובלתו והרכבתו, עשה את שלו: הציר המרכזי, שמשקלו 2 טון, עשוי פלדה בגון אפור עכבר מטאלי ואילו מחוברת קונסטרוקציית פלדה של מדרגות תלויות שנעטפו בעץ אלון מולכן, כאשר תאורה שתוכננה מעליו ולמרגלותיו משלימה את התמונה, אשר עם רדת החשיכה מקבלת נופך דרמטי במיוחד.

במיקומו בחלל הכניסה מסמן גרם המדרגות את פרישת מרחב הפנים: בצדו האחד ממוקם חדר אורחים "רשמי" (4.5 מטר על 4.5 מטר), שגובהו הכפול של חלל הכניסה "ממשיך" גם בחללו תוך יצירת אשליה של חלל גדול פי כמה מזה הקיים, ומשמאל ניתן לחצות עם המבט את שאר אזורי הקומה ואף מעבר להם - עד שטחי החוץ והבית הקטן שממוקם בסופה של מדשאה רחבת ידיים.

הראשון ברצף האזורים, שממוקם כמו על קו תפר בין האזור הרשמי לאזור המשפחתי, הוא חדר האוכל, שצידו האחד תחום בקיר זכוכית ומצידו השני משתרע אזור מעבר לשאר חלקי הבית. הפרדה בינו לבין פינת האוכל מתקבלת מהנמכת תקרה שתוכננה לאורכו במנותק מהקיר, כך שהיא נראית כמרחפת

בעמוד ימין: חלל הסלון - ריצוף באבן ג'ת אפורה, צבעוניות של גווני אפור ולבן עם "שבירה" בודדת של שזלונג כתום, פריטי ריהוט בקווים נקיים-מודרניים, ואח נירוסטה אינטגרלי. גובה הכפול של חלל הכניסה "ממשיך" גם בסלון ומעניק תחושה של מרחב גדול מזה הקיים בפועל.

למעלה: פינת האוכל הממוקמת במעבר, על קו התפר בין האגף הציבורי-רשמי והאגף הציבורי-משפחתי, ותחומה בויטרינות גדולות עם יציאה לפטיו. שולחן האוכל הארוך 3.5 מ' - עשוי עץ אלון בגון אספרסו עם ספסל תואם.

למטה: המטבח שיוצר בישראל עשוי עץ אלון מגוון לוונגה, ועיצובו מגלם מוטיב אופקי השזור בכל חללי הבית. במרכז ניצבת יחידת אי ויחידות האחסון שבהיקפו הינן יחידות מגירות ארוכות במיוחד. חלקו התחתון של קולט האדים שעוצב ע"י שגיא-מידן ממשיך והופך למדף נירוסטה ארוך, והתאורה מתקבלת מגופים ארוכים מקבילים השקועים בתקרה. תאורה: "קמחי תאורה".

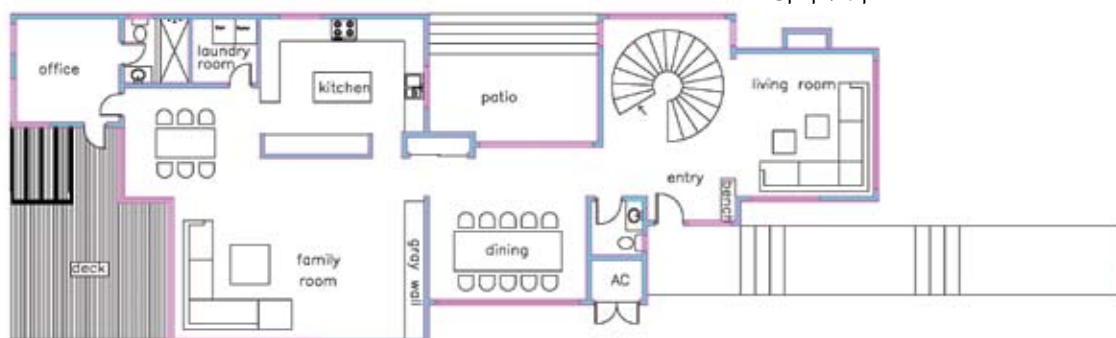

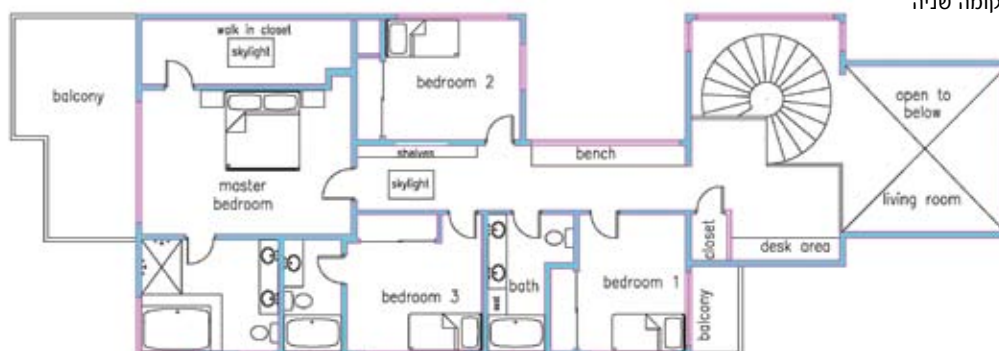
למעלה: פינת האוכל המשפחתית שמשמשת את בני הבית בחיי היומיום. שולחן מעוצב משתלב עם כיסאות כתומים המעניקים מגע של צבע וטאץ' עליז.

למטה: תוכניות קומת הקרקע והקומה השנייה.
בעמוד שמאל: חדר המשפחה, לב הבית בו מבליים בני הבית מרבית שעות היום. חללו מרוצף בעץ אלון מולבן הנוסף חמימות, והוא מכיל בשטחו פונקציות משותפות לכולם-טלוויזיה ופינת מחשב שתוכננו "במרכז" בצמוד לקיר אפור תוך יצירת מראה נקי. החלל המואר של שעות היום, שממנו ישנה גם יציאה לגינה, הופך בשעות הערב לחדר קולנוע ומצויד בפינת ישיבה נוחה להתרווחות לצורך צפייה.

קומת קרקע

קומה שנייה

שגיא-מידן: "אזורי המטבח, פינת האוכל היומיומית וחדר המשפחה הם לב הבית בו מבליים הדיירים מרבית שעות היממה ומהם אף ישנה יציאה לגינה"

בכווין הפיסוליים-מעוגלים גרם המדרגות הוא, למעשה, כמעט "חריג" בשפת עיצוב מודרנית-מינימליסטית שעיקרה צמצום בצורה ובצבע: גווני אפור ולבן, מוטיב אופקי בולט, ושימוש באלמנטים בניינים / צמודים המונעים עומס ויזואלי ומשמרים אווריריות וניקיון. כך, לדוגמה, אח עשוי נירוסטה המשולב כ"בילט אין" בקיר הסלון, מדפי גבס ארוכים ומרחפים וספסל מרחף המלווים את מהלכו של המעבר בקומה העליונה, ספסל שהוצב לצד הכניסה לבית כאלמנט פרקטי לשימוש בני הבית החולצים /נועלים את נעליהם המונחות תחתיו, ובחדר המשפחה מושך את העין קיר אפור כהה שלאורכו תוכננו ספסל להצבת הטלוויזיה, שולחן כתיבה מרחף המשמש כפינת מחשב, ושני מדפים המרחפים מעל, לצד יחידות אחסון עליונות בעלות חזית מזכוכית חלבית. צבעם של פריטי הריהוט שבוצעו בעבודת נגרות זהה לזה של הקיר, כך שהמראה המתקבל הוא כשל יחידת רהיט הומוגנית וריכוז כל הפונקציות בצמוד אליו משווה חזות נקייה ומסוגננת. המוטיב האופקי בולט גם בעיצובו של המטבח העשוי עץ אלון מגוון וונגה (יוצר בישראל) ובקולט האדים שעיצבה שגיא-מידן, ואשר אף הוא יוצר בארץ: חלקו התחתון ממשיך והופך למדף נירוסטה ארוך המשלים את הקו המאורך של המגירות הגדולות ושל גופי התאורה השקועים בתקרה. פריטי ריהוט נוי שולבו בחלל במשורה בלבד, תוך הקפדה על יצירת הרמוניה ויזואלית, דוגמת פריטי נוי זהים שהוצבו ב"שלוש" נעימות לעין או תמונות שמסגרותיהן נבחרו בהתאמה לקווי החלל, ונוף של עניין שונה יוצאות זריקות צבע בודדות, כמו, למשל, שזלוג כתום בעיצוב אורגני בסלון, או גונם הכתום של כסאות שולחן האוכל המשפחתי. חזותו המוקפדת של החלל אינה באה על חשבון מענה להיבטים פרקטיים, וכך, לדוגמה, חדרי הרחצה של הילדים תוכננו בשפת הבית המינימליסטית, כאשר את הממד הילדותי מעניקים להם קירות שנצבעו בגווני עזים- אלמנט שניתן לשינוי קל במינימום מאמץ והוצאה. הנקודה הישראלית נוכחת "בגדול" במרחב המסוגנן - אם בעבודות הנגרות שבוצעו בארץ, אם בגופי התאורה, באביזרים הסאניטריים, בידיות החלונות והארונויות ואף בפתחים הרבים של המעטפת "קשה להאמין, אבל גם חברות החלונות הגדולות והמפורסמות ביותר בקליפורניה מסוגלות לייצר דלתות הזזה מזכוכית רק עד גובה 2.40 מטר" אומרת שגיא-מידן, "וגם את הגמישות והפתרונות היצירתיים שיש בארץ לא מצאתי כאן". כך, מעבר לחזותו המרשימה ועיצובו המוקפד מקפל הבית בתוכו תוכן מפתיע שמחמם כל לב ציוני - היבוא עובד בשני הצדדים, ומסתבר שאמריקה הגדולה, ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות, אינה תמיד כזאת.

בתמונות: בקומה העליונה - המעבר ליחידת ההורים, מלווה במדפים מרחפים. יחידת השינה המרווחת מעוצבת בשפה נקייה ותמציתית, ומתהדרת במרפסת צמודה עם ריהוט חוץ מפנק שממנה ניתן להשקיף אל הגינה.

